

Í dag

Lønakrøv — óhaldbar lønarviðurskipti

Tað er av allari leið, at ikki allir arbeidarar, handverkarr og tænarumenn standa í einum meginfelag. Eitt úrslit er hin ójavnin, ið verið hevur millum bygdir og feløg, ið náttúrliga forir til lønarstríð.

Støðan var nú tann, at Havnar arbeidsmannafelag hevði 1,25 kr. í grundløn, limir FA's 1,20 kr. og kravdu 1,40.

FA kravdi 1,95 kr. í grundløn fyri sínar handverkaralimir, meðan handverk aralonirnar annars eru hesar:

Tórshavn: grundløn 1,75 kr.

Klakksvik: grundløn 1,55 kr. — smiðir og elektrikkarar 1,60 kr.

Fuglafjørð: sama grundløn sum Klakksvik.

Vestmanna: eingin sáttmáli.

Tað er óhugsandi at vinna haldbaran arbeidfrið undir slikum lønarumstøðum.

SOSIALURIN

ARBEIDARAVERND

Føroyskir arbeidarar eru ikki vardir ímóti ósakligari uppsøgn frá arbeidsev-arunum.

Norðmenn afturímóti finga teirra arbeidara-verndarløg longu í 1936. Eftir hesi lóg kunnu arbeidsevvarar, ið óregluliga koyra menn úr arbeiði, verða dómðir at gjalda arbeidarunum

1. fulla lön í ½ ár, tá teir hava verið í sama arbeiði frá 2—10 ár.
2. fulla lön í 1 ár, tá teir hava verið í sama arbeiði meira enn 10 ár.
3. fulla lön í 3 ár, tá teir hava verið í sama arbeiði í meira enn 20 ár.

Tað er ein aðaltáttur í sosialistisku arbeidarastevnunni at skapa ein slíkan tryggleika, og málið eigur at verða viðgjørt nú.

Brev til Sosialin

FØROYA ARBEIDSGEVARAFELAG ger sammetingar við timalönnina í Danmark; men gloymir at siga fólki frá at DANSKIR ARBEIDARAR

1. hava styrti arbeidssdag enn teir føroysku.
2. fáa lön fyri allar skeivar heiligidagar.
3. fáa arbeidssloysisstudning.
4. fáa meira friðtidarlön.
5. fáa sjúkrahudning.

Umframt hetta koma aðrir fyrimunir, ið gera eina sammeting virðisleysa og einkisigandi.

polit.

Væl er tann maður fyrrikomin, sum tá ið hann einki hevur at siga, letur vera við at prógva tað við orðum.

SJÁLVTÝRI. 16. mai 1918 hava 12 sjálvtýrismenn á tingi fort í gerðabók lögtingsins, at teir niðurleggja «... en skarp protest mod mindretallets (d. v. s. Sambandspartiets) sigtel-se mod Selvstyrepartet for at have til hovedformål en indgribende svæ-kelse af den statsretslige og nationale forbindelse mellem Færøerne og Dan-mark.»

veitst tú

At timalönnin í Danmark er ójavn. Seinasta uppgjörð visir, at múrararnir lögú hægst við 708 oyru um tíman — her ikki iroknað fritíðarlön og aðrar viðbøtur.

At í 1947 datt ein meteor niður í Sibiríu, brotnaði og gjörði 122 hol í jörðina. Við frá 0,5 til 28 m. djúpi frá 20 cm til 6 m. Samlað vekt umleið 1500—2000 kg.

At í Danmark vóru í 1958 190.623 dreingir og 180.272 gentur undir 5 ár.

At í Australíu búgva 3 milj. familjur. Av teimum hava 1,75 milj. egnan bil.

At í Japan doyri 1 fólk hvønn 4. minutt av heilablöðing. 1 av kreft og 1 av hjartasjúku.

At avrokningin hjá Friðrikkj IX, kongi, fyri figgarárið 1958—59 var 2.537.000 kr.

adri SIGA

Tjóðveldið og tunnelliarnir.

Undir viðgerðini av landsstýrismál-unum segði Jóhan Simonsen:

»Tað er mangt, sum er skilaleysari,

sum er samtykt á tingi. Hann (An-reas Djurhuus) hevur sjálvur verið við til til at samtykt eina tunnel í Suður-oy.»

★
POUL PETERSEN aftaná at fólka-flokkurin hevði sett uppskot um ikki at keypa 30, men hægst 15 Belgiubátar:
»Tað er bráðneyðugt at gera nakað fyri skipabyggingina.»

TAÐ ER VERULEIKI:
AT JAVNABARFLOKKURIN longu í 1928 setti uppskot fram um, at føy-skyt verður kenstmal í skúlanum og í 1930, at tingið jättar 500 kr. árliga til útgávu av føroyskum skúlabókum.

»MINUTOLOGI.« Studentur við Sar-bonne universitetið hevur gjört doktara-ritgerð um, hvat hendir í heiminum í 1 MINUTT og sigur m. a.:

330.540 koppar av kaffi fara í manna kroppin.

8.230 m av liti fara uppá kvinnuvarr-arnar.

752 hjún verða vígd, 235 verða frá-skild.

2,5 milj. tons av koli verða brotin upp.

24.340 l av vini verður drukkin.

9.236 kg av kjoti verða etin.

1.842 fjarrit verða send.

Hjartað ger nóg mikið av arbeiði til at kunna tveita ein mann 2,5 m.

JUNI. 5. HVITUSUNNA, grundlög-ardagurin. — 11. og 12. NORÐOYA-STEVENA. — 15. Valdimarsdagur. — 24. JÓANSÓKA. — 29. Pætursóka.

— 20 ÁR FARIN —

31. JUNI 1940. Teir donsku peninga-seðlarnir verða yvirstemplaðir til nýtslu í Føroyum:

Kun gyldig på Færøerne
Færø amt, juni 1940
Hilbert.

Longu 23. april boðaði antið frá, at 1 enskt pund bráðfangis skuldi roknað til 20 kr.

Um mánaðarskiptið mai—juni koma fleiri bátar við flóttarfólki úr Noreg, teirra millum »Utværa«, »Koralen I«, »Disko« og »Juvele«.

UTHEIMURIN: Leopold, kongur í Belgíu, yvirgevur seg við øllum øi bel-giska herinum til týskararnar.

FISKIVEIÐAN undir Føroyum gav sambært seinasta ársývirlit í alt 73.908 tons.

Bretar	45.013 tons
Føroyingar	13.704 —
Týskarar	13.484 —
Norðmenn	1.707 —

DONSK-GRÖNLÆNSK orðabók við 35.000 orðum er útkomin í 8000 ein-tøkum. Tað hevur tikið 21 ár at gera bókin, ið er 750 tvíteigaðar blaðsíður.

ÁRSVEIÐAN í tonsatali á teim stør-stu fiskiokjunum var í 1956 hendan:
Norður-Atlantshavið 7.800.000

Kyrra havið	7.400.000
New Foundland	3.200.000
Sundahavið (Indonesia)	2.900.000
Vestindisku miðini	1.000.000

★
LANDSKAPPING í fótóliti millum danskar og norskar prestar verður í Larvik í Noregi hin 8. juni.

★
TÖL, IÐ TALA. Var okkara land-búnaður rætt fyriskipaður, er eingin ivi um, at vit væl kundu vunnið nóg mikið av kjöti, eplum og eggum; men so er ikki, ti í 1958 fluttu vit inn kjöt og kjötvørur fyri ... 2.485.000 kr. mjólk og egg fyri 2.369.000 kr.

★
MARGARET, Onglandsprinsessa, fær 300.000 kr. um árið í staðin fyri 120.000 áðrenn hon giftist. Av hesum má hon lata 200.000 kr. í skatt.

★
30. JUNI verður val til nýggja tingið í Belgisk Kongo, ið telur 14. milj. í-búgvar. 113 flokkar stilla upp til valið

★
SJERRA LEONA, breskt hjáland í Afriku síðan 1787, verður at fáa sjálv-stýri frá 27. april 1961. Sjerra Leona er 72.000 kv. km stórt. Fólkatalið er 2,5 milj., harav 1 milj. AKTUELT hvitir. Hin 1. okt. í ár verður hitt størsta av eftirverandi bretska hjálandunum í Afrika — NIGERIA — at fáa fult sjálvstýri og gerast limur í bretska sam-veldinum.

★
MALINKOVSKI, russiski verjumálaráð harrin, segði í samband við amerikonsku njósnaflögferðirnar:

»Læt teir vita, at vit ikki einans kunnu avkøla tey áleyðandi brúshvónini, vit kunnu, um tað skal vera, kappá høvðið av teimum.«

3. MAI 1493 gjördu Portugal og Spania av at byta allan hin tá ókenda heiminn sínámillum. Pávin Alexander VI gav sitt vælsignisli til hetta býtið. Býtislinjan gekk um leið 100 fjórðingar vestan-fyri Azorurnar úr Norð-pólinum í Suðurlólin. Por-tugal fekk einkarrættindi í Afriku og Indiu; Spania einkarrættindi á amerík-kanska meginlandinum.

★
SØGA
VISTI TÚ, at tey 5 fremstu fiski-vinnulönnini í heiminum eru Japan, USA, Kína Sovjet og Noreg, meðan Ísland kemur nr. 14 og Føroyar nr. 33 í raðnum.

★
SUKARNO, presidentur í Indonesíu, heimsins 6. størsta tjóð, hevur fingið LENIN-friðarprisin 1960. Við valið 1955 fekk flokkur Sukarnos 22 pst. av atkvøðunum, kommunistar 16, tveir muhammedanskir flokkar 38. Í dag hevur Sukarno einaræði.

★
DANSKI HANDILSFLÖTIN hevur alsamt vaksið við undantak av krigs-árunum, Vøksturin er hesin:
1939: 554 skip, 1.093.000 tons. 1946: 390 skip, 728.000 tons. 1960: 660 skip, 2.000.000 tons.
80 skip uppá 800.000 tons ella 39 pst. av skipaflotanum eru tangaskip.

★
Til nýggja alheims-universitetið í Moskva eru komnar inn yvir 2000 umsóknir frá 72 löndum um upptøku.

★
KIRSTEN KJÆR, íslendsk listar-kvinna, búsitandi í Danmark, skrivar uttáná hvørt bæv, hon sendir:
— Handritini aftur til Íslands.

TROÐKAN. 1337 fólk komu til skaða á veg til og uttanfyri Bunkingham

Palace, tá ið Margaret, prinsessa, gift-ist. Ein maður breyt øll rivabeinini.

TIL ÖNYTTU. Seinasta uppgjörð vis-ir, at danska ríkið í eitt ár brúkti:
kaffi 20.700.000 kg.
tubbak 10.900.000 kg.
te 1.420.000 kg.

DANIR TÍÐLIGA Á VEG. Sambært »Statistisk årsbog« vóru í 1957 fødd 340 børn í fyrsta mánaðinum av hjúnar-bandinum, øðrum mánaði 634 og frá 3.—6. mánaða 7433.

Menniskju brúka sitt liv til at hugsa um fortíðina, kæra seg um nútíðina og óttast fyri framtíðini.

Presturinn var í skúlanum, og yvir-hoyrdi börnini í religiön og spurdi:
— Hvør var tað, sum fekk Jeriko-múrarnar at rapla niður?

— Tað var ikki eg, svaraði Petur.
Seinri bjóðaði sóknarstýrisformaðurin øllum til kaffi. Í borðroðu síni helt hann fyrri:

— Eg fari et biðja prestin um ikki at gremja seg um hasar múrarar. — Kommunan skal beinan vegin syrgja fyri at byggja teir upp aftur.

Tað er skeiðt at halda, at hjúnar-bandið altið er eydnuríkt. Tað er ikki vist, at ein sultanur við 24 konum er eydnurikari enn ein við bara 23.

Gesturin: Hvát kallar tú hetta skvatt-l-ið? Te ella kaffi?
Verturin: Hvussu smakkar tað?

Gesturin: Sum bensin.
Verturin: So er tað kaffi. Te-ið smakkar sum uppvaskivann.

Ein gamal drongur er eitt mann-fólk, ið kann fara fram úr songini um báðar songarstokkarnar.